

VY_12_INOVACE_B_PD_2.SADA_32

Název klíčové aktivity: I/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti

Označení v TK: EU-I/2B-PD-2.sada-č.32

Autor: Mgr. Petr Drkal

Datum vytvoření: květen 2013

Název DUM: Tomáš Garrigue Masaryk

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 8.

Druh učebního materiálu: prezentace

Klíčová slova: T. G. Masaryk, spor o rukopisy, hilsneriáda, zahraniční odboj, první československý prezident

Anotace: Žáci v této hodině pracují pod vedením učitele, který má k prezentaci výklad nového učiva. Seznamují s osobností Tomáše Garrigue Masaryka, jeho činností na přelomu 19. a 20. století a během I. světové války, tzn. zapojení do veřejných diskusí o nacionalismu, postoj k Rakousku-Uhersku a jeho úlohou při vytvoření samostatného Československa. Na konci prezentace odpoví na kontrolní otázky.

Tomáš Garrigue
Masaryk

- * 1850 v **Hodoníně**, + 1937 v **Lánech**
- Vyučil se kovářem, vystudoval gymnázium a po maturitě studoval na Vídeňské univerzitě filozofickou fakultu (do r. 1876)
- Podnikl cestu do Itálie a na univerzitě v Lipsku se seznámil se svou budoucí manželkou **Charlottou Garrigue**
- R. 1878 se oženil a usadil se ve Vídni, stal se docentem na univerzitě, habilitační práce jej proslavila v zahraničí (1881)
- zde se také jeho narodila dcera **Alice** (1879) a syn **Herbert** (1880)
- Rozdělení Karlo-Ferdinandovy univerzity, jej přivedlo r. 1882 do Prahy

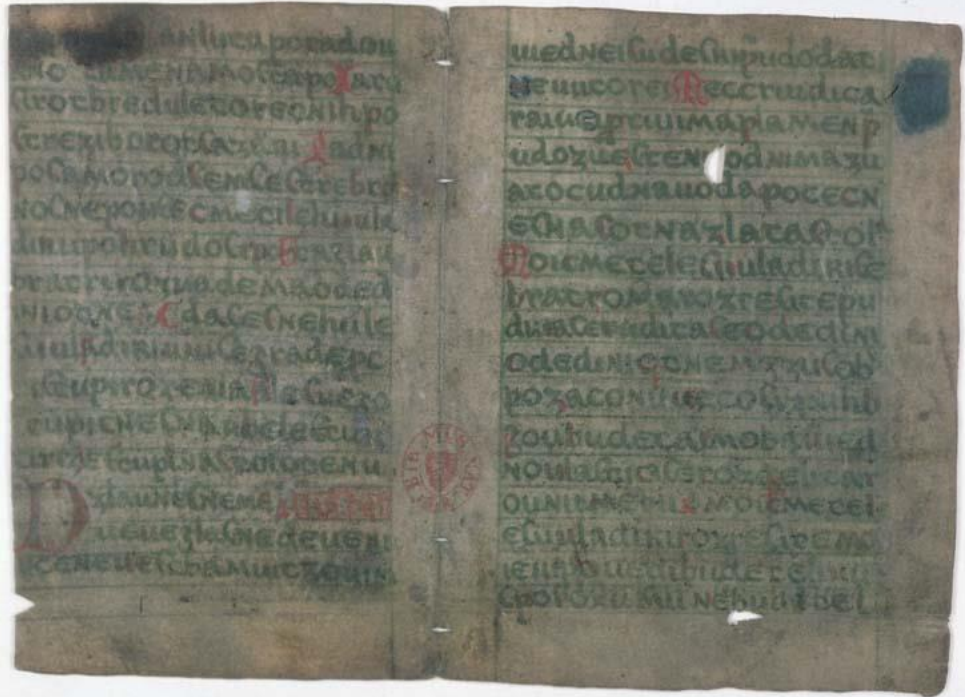

*Charlotte Garrigue Masaryková
(1850 -1923)*

- V Čechách měl řadu odpůrců pro svůj postoj k **Rukopisům zelenohorskému** a **královédvorskému** = zpochybnil jejich pravost, kritizoval **český nacionalismus** a **katolickou církev**
- R. 1883 založil časopis **Athenaeum**, kde se sešel **Karlem Kramářem** a **Josefem Kaizlem** a r. 1886 s **Janem Herbenem** založil časopis **Čas**

4. a 5. strana Rukopisu zelenohorského

Děkanský kostel sv. Jana Křtitele, ve kterém byl nalezen rukopis královédvorský

K. Kramář
J. Kaizl

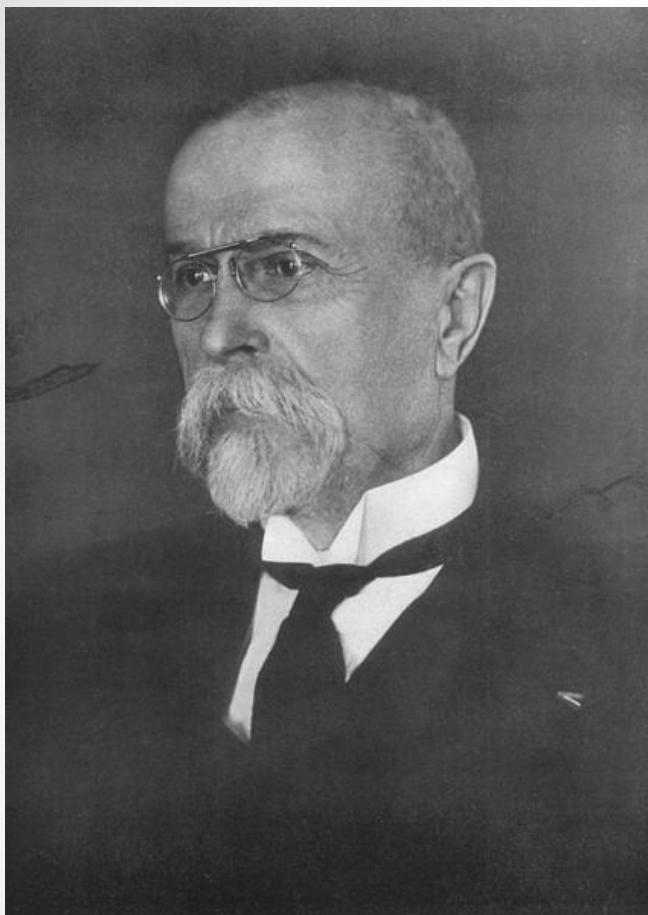

- V letech 1886, 1890 a 1891 se narodil syn **Jan** a dcery **Eleanor** a **Olga**
- S Kramářem a Kaizlem sestavil politický program – **realismus** (1890), za **mladočechy** byl zvolen r. 1891 **poslancem** do **Říšské rady** a českého **zemského sněmu**
- Byl autorem textů z psychologie, sociologie, filozofie a logiky v **Ottově slovníku naučném**
- R. 1900 zasáhl do soudního procesu s Židem **Leopoldem Hilsnerem** = **Hilsneriáda**, který byl obviněn z rituální vraždy Anežky Hružové, po které se rozpoutala vlna **antisemitismu**
- Za jeho obhajobu se stal terčem kritiky a posměchu

*Karikatura z
doby
Hilsneriády*

- R. 1900 založil **Českou stranu lidovou** – pokrokovou (Realistickou), stal se znovu poslancem (1907)
- Zabýval se slovanskou otázkou, ruskou politikou a vztahy mezi slovanskými národy monarchie
- Pozornost vzbudila jeho kritika rakousko-uherské politiky na Balkáně
- Postupně se sbližoval s protirakouskými politiky

T. G. Masaryk

- Po vyknutí I. světové války odešel do **emigrace**, kde se společně s **E. Benešem** a **M. R. Štefánikem** snažil přesvědčit představitele dohodových mocností o myšlence vzniku samostatného státu
- Vedl zahraniční odboj, byl předsedou **Národní rady československé** v Paříži
- Zasloužil se o vznik **legií** v Rusku, Itálii a ve Francii
- V r. 1917 pobýval v Rusku a po bolševické revoluci prosazoval neutralitu legií a později protibolševický obranný boj
- V březnu 1918 odjel přes Japonsko do USA

Masaryk podepisuje v americké Filadelfii prohlášení o nezávislosti Československa

- Navázal jednání s americkým prezidentem **Wilsonem** a sestavil a spolupodepsal **Pittsburskou dohodu** (květen 1918) = zástupci českých a slovenských krajanů souhlasili s vytvořením společného státu
- 18. října 1918 se stal předsedou prozatímní československé vlády a vydal **Deklaraci nezávislosti Československa** (Washingtonská deklarace)
- 14. listopadu 1918 byl zvolen **Revolučním národním shromážděním** v Praze **prezidentem ČSR**
- Po cestě přes Evropu (Británii, Francii, Itálie a Rakousko) se vrátil do vlasti, 21. prosince 1918 jej v Praze vítal milion občanů
- Prezidentem byl zvolen znovu v letech **1920, 1927 a 1934**
- 14. prosince 1935 se ze zdravotních důvodů vzdal funkce a do smrti žil na **zámku v Lánech** (14. 9. 1937)

Příjezd T. G. Masaryka do Prahy - 21. prosinec 1918

Otázky a úkoly:

1. Jaké bylo povolání TGM?
2. Proč Masaryk nebyl oblíben mezi českými nacionalisty?
3. Co je to antisemitismus? Jak proti němu vystoupil Masaryk?
4. Jaká byla jeho role v zahraničním odboji?
5. Kdo byli jeho hlavní spolupracovníci před I. světovou válkou a během ní?
6. Kolikrát se stal prezidentem a proč jeho poslední funkční období trvalo jen rok?

Literatura:

KOLEKTIV AUTORŮ. *Dějepis 8 pro ZŠ a VG UČ*. Plzeň: Fraus, 2009. ISBN 978-80-7238-558-4

Obrázky:

Rukopis. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-05-11]. Dostupné z:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rukopis_Zelenohorsk%C3%BD.jpg?uselang=cs

Kostel. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-05-11]. Dostupné z:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kostel_RKZ.jpg?uselang=cs

Kramář. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-05-11]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Karel_Kram%C3%A1%C5%99.jpg

Kaizl. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-05-11]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Josef_Kaizl_1886.png

Karikatura. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-05-11]. Dostupné z:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Karikatura_z_doby_hilsneri%C3%A1dy.JPG?uselang=cs

Charlotta Garrique. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-05-11]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Charlotta_Garrigue.jpg

TGM. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-05-11]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Tom%C3%A1%C5%A1_Garrigue_Masaryk_1925.PNG

Filadelfie. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-05-11]. Dostupné z:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Masaryk_ve_Filadelfii.JPG?uselang=cs

Příjezd do Prahy. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-05-11]. Dostupné z:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Legion%C3%A1%C5%99i_s_Masarykem_21._12._1918.jpg?uselang=cs